

Poslovanje zlonamjernim softwareom**HAKERI BLOKIRALI RAD TVRTKI IZ RIJEKE I VIŠKOVA**

RIJEKA ► Policija provodi kriminalističko istraživanje po kaznenoj prijavi djelatnika dviju tvrtki iz Rijeke i Viškova koji su oštećeni kaznenim djelima neovlaštenog pristupa i oštećenja računalnih podataka. Naime, nepoznati počinitelj pristupio je zajedničkom računalnom serveru tvrtki i aktivirao zlonamjerno software, tzv. cryptolocker, te im zaključao podatke na njihovim računalima i onemogućio rad. Pritom je tražio uplatu iznosa u vrijednosti od 13.000 dolara u virtualnim (kripto) valutama, a u zamjenu za pomoć u otključavanju podataka. Ovo nije rijetki slučaj kada poslovni subjekti, ali i građani postanu oštećeni navedenim kaznenim djelima, odnosno zarazom ransomwareom, gdje njihovi privatni i poslovni podaci na računalima budu kriptirani te im više nisu u mogućnosti pristupiti, a na njihove adrese elektroničke pošte stižu ucjenjivačke poruke.

Danas kada su mnoge tvrtke vezane isključivo za online poslovanje, blokada takvog sustava u pravilu znači potpuni zastoj poslovanja, pa u konačnici i veliku mogućnost čak i propasti i gašenja tvrtke. U koronakrizi mnoge tvrtke su svoje poslovanje isključivo prebacile na online, a u tome informatički kriminalci vide veliku priliku za brzu zaradu. Iako je stalno prisutna mogućnost, a i pojavnost hakerskih napada, ozbiljne tvrtke sa svojim informatičkim timovima takvim napadima uspješno odolijevaju. Problem je kada se informatički napadnu manje tvrtke, koje nemaju informatičke timove pa se taj problem ne može riješiti.

Tako policija u cilju prevencije počinjenja ovakvih kaznenih djela i zaštite svih fizičkih i pravnih osoba, savjetuje prije svega osiguranje podataka izradom sigurnosne kopije. Treba postaviti sustav za vraćanje podataka tako da zaraza ransomwareom ne može trajno uništiti podatke. Najbolje je napraviti dvije sigurnosne kopije od kojih jednu na cloud aplikaciji. Savjetuje se i korištenje kvalitetnog antivirusnog softvera kako bi se zaštitio sustav od zloćudnog računalnog programa. Policija savjetuje da se ne isključuju »funkcije za heuristik« , jer one pomažu rješavanju da pronađe primjerke ransomware zloćudnog računalnog programa koji još nisu formalno otkriveni, ali i napominje da – ne vjerujte nikome. Bilo koji korisnički račun može biti ugrožen, a zloćudne poveznice mogu stići s korisničkih računa prijatelja na društvenim mrežama, kolega ili partnera na online videoigrama. Nikada ne otvarajte priloge u e-mailovima koje ste dobili od ljudi koje ne poznajete. Cyber kriminalci često dijele lažne e-mail poruke koje su vrlo slične e-mail obavijestima internetskih trgovina, banaka, policije, suda ili porezne službe te na taj način mame primatelje da kliknu na zloćudnu poveznicu i tako dopuste zloćudnom softveru pristup u njihov sustav.

Savjetuje se i da se omogući »prikaži ekstenziju datoteka« ili »show file extensions« opciju u Windows postavkama računala. To će značajno olakšati pronalazak zloćudnih datoteka. Klonite se datoteka s nastavcima '.exe', '.vbs' i '.scr', savjetuju iz policije.

V. MRVOŠ

PUT U ASIZ Obilježavanje Svjetskog dana siromaha**Temeljni kamen za novo prihvatilište**

Iz Franjevačkog svjetovnog reda s Trsata zamolili su čuvare crkvice Porcijunkule za jedan kamen koji bi bio simbolični temeljni kamen novog prihvatilišta za beskućnike, a kamen će blagosloviti papa Franjo

Jakov KRŠOVNIK

RIJEKA ► Deveteročlana delegacija iz Rijeke sutra kreće u Italiju na obilježavanje 5. svjetskog dana siromaha koji će se održati u Asizu, a na kojem će sudjelovati i papa Franjo. Fra Krunoslav Kocijan, gvardijan trsatskog svetišta, dvoje korisnika Prihvatilišta za beskućnike »Ruže sv. Franje«, četvero prodavača »Uličnih svjetiljki« te dvije članice Franjevačkog svjetovnog reda mjesnog bratstva Trsat, u Asizu će biti među 500 ljudi iz cijele Europe koji će se u petak susresti s papom Franjom koji će pak moliti sa siromašnima i podijeliti im darove. No, osim toga, Marija Mioč, ministra Franjevačkog svjetovnog reda mjesnog bratstva Trsat nam govori kako će iz Asiza stići i mali temeljni kamen za novo prihvatilište za beskućnike, a koji će blagosloviti papa Franjo. Jer, iz Franjevačkog svjetovnog reda s Trsata odlučili su zamoliti čuvare najsvetijeg mjesta za franjevce, crkvice Porcijunkule koju je popravljao sveti Franjo Asiški i u kojoj su se počela okupljati

prva braća, za jedan kamen koji bi bio simbolični temeljni kamennza prostore novog prihvatilišta za beskućnike. Kako je do toga došlo, opisala nam je naša sugovornica.

Poziv iz Vatikana

- Sestra iz bratstva Dolores Turkalj Jurčević došla je na ideju da tražimo temeljni kamen iz Porcijunkule, za nove prostore prihvatilišta za beskućnike. Odlučili smo im poslati pismo s molbom iza kojeg je stao i gvardijan Trsatskog svetišta fra Krunoslav Kocijan. Vrlo brzo smo dobili odgovor da su nam spremni pripremiti mali kamen iz Porcijunkule i poslati nam ga. No, ubrzo je stigao i poziv za online sudjelovanje na Međunarodnom danu siromaha koji se održava u Asizu. Odlučili smo se odvažiti i zamoliti da papa Franjo u Asizu blagoslovi naš temeljni kamen iz Porcijunkule. Dobili smo odgovor iz Vatikana da je to moguće te je pozvana i naša delegacija, ipak uživo, a ne online, kaže nam Marija Mioč. Predstavnici iz Rijeke sutra putuju za Italiju te nose u Asiz prigodne poklone s Trsata.

Darovi s Trsata

- Ponijet će tri slike Gospe Trsatske, za Papu, asiškog provincijala i njegovog tajnika koji nam je stvarno puno pomogao te zavjetnu svijeću, opisuje Marija Mioč. Iz Asiza se vraćaju u subotu navečer te će sudjelovati i na obilježavanju Svjetskog dana siromaha u Svetištu Majke Božje Trsatske. Svetu misu u 11.30 na Trsatu predvodit će riječki nadbiskup koadjutor mons. Mate Uzinić, potom slijedi ručak korisnika riječkih socijalnih ustanova: Caritas, Kuće utočišta, korisnika Prihvatilišta za beskućnike

Korisnici Prihvatilišta i prodavači Uličnih svjetiljki idu u Asiz na susret s Papom, a u međuvremenu rade adventske vijence

Kamen iz Porcijunkule blagoslovit će papa Franjo

MOLITVA S PAPOM

Deveteročlana delegacija iz Rijeke bit će među 500 ljudi iz cijele Europe koji će se u petak susresti s papom Franjom koji će pak moliti sa siromašnima i podijeliti im darove

»Ruže sv. Franje« i prodavača »Uličnih svjetiljki«. U 15 sati u Auli Ivana Pavla II. bit će prikazan i video sa susreta s Papom u Asizu. Zaključno, osim svega spomenutog, Mioč nam kaže kako su iz Vatikana dobili poziv i da pošalju jednu lutku u narodnoj nošnji koja će biti izložena u Rimu u božićno vrijeme. Tako će lutka u djevojačkoj nošnji iz Punta na otoku Krku ove godine biti u Rimu, u jaslucama siromaha.

Lutka iz Punta bit će u jaslucama siromaha u Vatikanu u božićno vrijeme

U petak će biti održani 6. Riječki znanstveni mostovi, međunarodni interdisciplinarni znanstveni simpozij**O fenomenu kreativnosti iz svih aspekata**

RIJEKA ► Međunarodni interdisciplinarni znanstveni simpozij »Riječki znanstveni mostovi 6«, ove će se godine baviti temom »Kreativnost: čudo kreacije u znanosti, umjetnosti i svakodnevnici«. Simpozij će okupiti 15-ak znanstvenika i stručnjaka iz različitih disciplina, a bit će održan u petak, 12. studenog, u zgradi Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, kao i putem interneta.

Organiziraju ga Katedra za društvene i humanističke znanosti u medicini

TEORIJA I PRAKSA

Cilj simpozija je ponuditi odrednice teorije i prakse kreativnosti te pokušati naslutiti koliko nas daleko kreativnost može odvesti u osmišljavanju budućnosti čovječanstva

Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Teologija u Rijeci Katoličkog bogoslovnog

fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci te Teološki fakultet Sveučilišta Nicolaus Copernicus, Toru (Poljska).

- Kreativnost je jedna od onih ljudskih sposobnosti na koju smo se najviše oslanjali kroz teške pandemijske godine iza nas, ali i na koju ozbiljno računamo u izazovnim godinama pred nama.

Kreativni moramo biti jer se mir i pouzdanost naših starih, dobrih navika čine kao momenti neke davne prošlosti. Kako na poslu,

tako i u privatnom životu, trudimo se povezivati stare ideje i osmišljavati nova primjenjiva rješenja.

Fenomen kreativnosti tako odavno više nije isključivi moment ili plod umjetničkog nadahnuća, nego je postao dio svakodnevice svakog pojedinog ljudskog bića.

Predavači iz različitih znanstvenih i akademskih disciplina promišljat će fenomen kreativnosti u njegovim brojnim izričajima: kreativnost i nadahnuće; umjetnost kreativnosti i kreativnost u umjetnosti;

kreativnost kroz povećalo znanosti, ali i kreativnost kao pogonska snaga inovacije i promjene – znanstvenog napretka; kreativnost i planetarni problemi; može li umjetna inteligencija biti kreativna i koliko je kreativnost svakodnevice kanalizirana tehnološkim rješenjima; čovjek kao biće navike nasuprot čovjeku kao kreativnom biću; uloga kreativnosti u evolutivnom razvoju; priroda kao izvor i nadahnuće kreativnosti, ali i priroda kao plod kreativnosti Stvoritelja.

Cilj simpozija je ponuditi odrednice teorije i prakse kreativnosti te pokušati naslutiti koliko nas daleko kreativnost može odvesti u osmišljavanju budućnosti čovječanstva, poručuju članovi Organizacijskog odbora Riječkih znanstvenih mostova – dr. Saša Horvat (Rijeka), dr. Amir Muzur (Rijeka), dr. Nenad Malović (Zagreb), dr. Piotr Roszak (Toru), dr. Predrag Slijepčević (London) te dr. Franjo Mijatović, dr. Veronika Nela Gašpar i dr. Marko Medved (svi Rijeka).

M. GRCE